

UČNI NAČRT

NEMŠČINA

Gimnazija

Splošna, klasična, strokovna gimnazija

Obvezni predmet in matura (420 ur)

Izbirni predmet (140 ur)

UČNI NAČRT

NEMŠČINA

Gimnazija; Splošna, klasična, strokovna gimnazija

Obvezni predmet in matura (420 ur), izbirni predmet (140 ur)

Predmetna komisija:

mag. **Nada Holc**, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, predsednica

Stanka Emeršič, Osnovna šola Janka Padežnika Maribor, članica

mag. **Liljana Kač**, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, članica

dr. **Ana Marija Muster**, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, članica

mag. **Herta Orešič**

Nuša Rustja, Gimnazija Novo mesto, članica

Pri posodabljanju učnega načrta je predmetna komisija za posodabljanje učnega načrta za nemščino izhajala iz obstoječega učnega načrta za nemščino iz leta 1998.

Recenzenta:

dr. **Janez Skela**, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta

Eva Žabot, Gimnazija Bežigrad, Ljubljana

Uredili: **Katja Križnik** in **Nataša Purkat**

Sprejeto na 110. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 14. 2. 2008.

Kazalo

1 OPREDELITEV PROBLEMA	4
1.1 Umestitev nemščine v predmetnik	5
2 SPLOŠNI CILJI POUKA NEMŠČINE	7
2.1 Splošni cilji pouka nemščine	7
2.2 Ključne kompetence za vseživljenjsko učenje	7
3 CILJI IN VSEBINE	10
3.1 Sporazumevalne zmožnosti	10
3.1.1 Sprejemanje besedila (receptivne zmožnosti).....	11
3.1.2 Tvorjenje besedila (produktivne zmožnosti)	12
3.1.3 Sporazumevanje (interakcija)	13
3.1.4 Jezikovno posredovanje (mediacija).....	13
3.1.5 Medkulturna zmožnost	13
3.1.6 Specifične jezikovne zmožnosti.....	14
3.1.7 Komunikacijske funkcije	17
3.2 Priporočene učne teme	18
3.3 Literarna besedila	19
3.4 Operativno procesni cilji pri pouku nemščine.....	21
4 PRIČAKOVANI DOSEŽKI/REZULTATI	25
5 MEDPREDMETNE POVEZAVE	29
6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	30
6.1 Razvijanje sporazumevalne zmožnosti.....	31
6.1.1 Poslušanje	31
6.1.2 Branje.....	33
6.1.3 Govorno sporočanje in sporazumevanje.....	36
6.1.4 Pisno sporočanje	39
7 VREDNOTENJE DOSEŽKOV	41
8 PRILOGA: PRIČAKOVANI UČNI DOSEŽKI PRI NEMŠČINI V OSNOVNI ŠOLI	44

1 OPREDELITEV PROBLEMA

V času vse intenzivnejših globalizacijskih procesov ima pouk tujih jezikov čedalje večji pomen v vzgoji in izobraževanju. Poleg razvijanja jezikovnih zmožnosti pripravlja dijaka/dijakinjo tudi na stike z drugimi kulturami. Z vključitvijo Slovenije v Evropsko unijo in povečano mobilnostjo ljudi se je pomen znanja tujih jezikov še okrepil, saj omogoča intenzivnejše sodelovanje s tujimi in sosedskimi narodi na kulturnem in gospodarskem področju. Še posebej to velja za nemščino, ki je po številu govorcev najbolj razširjen materni jezik in drugi najpomembnejši tuji jezik v Evropi.

Razvijanje medkulturne in medjezikovne zmožnosti, ki je temeljni cilj pouka nemščine kot tujega jezika, je ključni dejavnik za spodbujanje razumevanja in strpnosti med različnimi kulturami, za uzaveščanje podobnosti in razlik med kulturami, sprejemanje različnosti, zmožnost spreminjanja stališč in ozaveščanja medkulturnih stereotipov ter krepitev lastne kulturne identitete.

Pouk nemščine temelji na pristopih, po katerih jezik opredeljujemo kot sredstvo za:

- sporazumevanje (razvijanje sporazumevalnih zmožnosti), medsebojno razumevanje in spoštovanje (razvijanje medkulturnih zmožnosti),
- usvajanje, povezovanje zmožnosti in učnih vsebin med različnimi predmeti/disciplinami, kar posredno pomeni tudi globlje razumevanje dejstev, posplošitev, definicij in odnosov.

Opredelitev sporazumevalne zmožnosti izhaja iz Skupnega evropskega jezikovnega okvira (SEJO)¹. Ta opredeljuje jezik kot skupek splošnih in specifičnih sporazumevalnih zmožnosti/kompetenc.

Splošne zmožnosti vključujejo:

- "poznavanje sveta", ki ga dijak/dijakinja pridobi s pomočjo izkušenj, izobraževanja ali s pomočjo različnih virov informacij,
- socialne zmožnosti/veščine in učne strategije,
- vrednote, osebna pričakovanja in osebne dejavnike (motivacija, značaj, sposobnosti).

¹ Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen: Lernen, lehren, beurteilen 2001. Langenscheidt.

Specifične sporazumevalne zmožnosti sestavljajo:

- *jezikovne zmožnosti*
so glasoslovna, oblikoslovna, besedoslovna, skladenjska znanja (védenja), besedilna raven in zmožnosti (branje, poslušanje, govorjenje, pisanje) ter razvijanje zmožnosti za uspešno sprejemanje/tvorjenje/posredovanje različnih vrst govornih in pisnih besedil v tujem jeziku,
- *pragmatične zmožnosti*
se izražajo v ustreznem sprejemanju in tvorjenju (posredovanju) sporočila (funkcionalna raba jezika),
- *družbeno kulturne zmožnosti*
so vez med sporazumevalnimi in drugimi zmožnostmi. So pomemben dejavnik pri uzaveščanju in udejanjanju medkulturne komunikacije (upoštevanje družbenih norm, uporaba vljudnostnih vzorcev, prilagajanje odnosov med različnimi skupinami itd). Medkulturno sporazumevanje prispeva k razumevanju in strpnosti med različnimi kulturnimi skupnostmi, k obvladovanju strategij pri soočanju s tujimi kulturami ter ozaveščanju in razumevanju medkulturnih stereotipov.

1.1 UMEŠTITEV NEMŠČINE V PREDMETNIK

V gimnazijskem izobraževanju sta obvezna dva tuja jezika, prvi tuji jezik (modul I) in drugi tuji jezik (modula II in III). Vsak nadaljnji tuji jezik iz izbirnega dela razpoložljivih ur v programu se poučuje v modulih IV, V, VI in VII. Ob zaključenem modulu so opredeljene pričakovane ravni znanja tujega jezika, označene s kraticami. Opisi ravni so v poglavju 4 Pričakovani dosežki.

Nemščina se v gimnaziji poučuje kot **prvi, drugi nadaljevalni, drugi začetni ali tretji začetni tuji jezik.**

Moduli poučevanja tujih jezikov v gimnazijskem programu in pričakovane ravni znanja

Ime modula	MODUL I	MODUL II	MODUL III	MODUL IV	MODUL V	MODUL VI	MODUL VII
Status predmeta	Prvi tuji jezik	Drugi tuji jezik, nadaljevalni	Drugi tuji jezik, začetni	Tretji tuji jezik, začetni			
Število ur pouka	420	420	420	280–350	210	140	70
Raven znanja ob zaključku gimnazijskega programa	B2	B1–B2	B1	A2–B1	A2	A1–A2	A1

Raven znanja ob vstopu v gimnazijski program:

- nemščina kot prvi tuji jezik: A2 – A2+.
- nemščina kot drugi tuji jezik: A1 (začetna raven - brez predznanja) in A2 (nadaljevalna raven s predznanjem).

(Opisi ravni znanja ob zaključku osnovne šole so priloga učnega načrta.)

2 SPLOŠNI CILJI POUKA NEMŠČINE

2.1 SPLOŠNI CILJI POUKA NEMŠČINE

Dijaki/dijakinje pri pouku nemščine razvijajo **celotno zmožnost za medkulturno in medjezikovno sporazumevanje**. V ta namen razvijajo **slušno, govorno, bralno in pisno zmožnost**. Z nadgrajevanjem teh zmožnosti se dijaki/dijakinje sistematično usposabljaajo za dejavne govorne in pisne stike z govorniki nemščine, za samostojno uporabo nemščine pri pridobivanju podatkov iz pisnih in drugih virov ter za druge zahtevnejše govorne in pisne oblike sporočanja. Za boljše poznavanje družbenokulturnega ozadja jezikovnih rab dijaki/dijakinje spoznavajo z njimi povezane kulture nemškega govornega področja.

Pri pouku nemščine učitelj/učiteljica uvaja sodobne pristope, uporablja informacijsko komunikacijsko tehnologijo, uporabne in življenjske učne vsebine, ki so v sozvočju z osebnimi interesi dijaka/dijakinje in njegovim/njenim nadaljnjim izobraževanjem.

Pouk tujega jezika v šoli je **prispevek k večjezičnosti in razumevanju večkulturnosti** tako v lastnem okolju, kakor tudi v Evropi in izven evropskih meja. Učenje in poučevanje jezika v okviru posameznikove ali družbene večjezičnosti pomeni dviganje **jezikovne zavesti** v ožjem in širšem pomenu. Pri tem so pomembni jeziki v neposrednem dijakovem/dijakinjinem okolju (npr. v družini), v širšem okolju (npr. dvojezično področje, veliko število govorcev drugih jezikov, ki niso pripadniki avtohtonih manjšin, ipd.), ali v šolskem okolju (jeziki, ki jih ponuja šola v okviru obveznega ali obšolskega programa, tuji učitelji/tuje učiteljice/rojstni govorniki/rojstne govorke).

2.2 KLJUČNE KOMPETENCE ZA VSEŽIVLJENJSKO UČENJE

Razvijanje sporazumevalne zmožnosti v nemščini v največji meri prispeva k razvoju **ključne kompetence za vseživljenjsko učenje² - sporazumevanje v tujih jezikih**. Pri pouku nemščine pa dijaki/dijakinje v manjši ali večji meri razvijajo tudi **ostalih sedem ključnih kompetenc**.

² Priporočila Evropskega parlamenta in sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje. Uradni list Evropske unije L394/10, 18. 12. 2006.

Sporazumevanje v maternem jeziku

Dijaki/dijakinje s pomočjo nemščine razvijajo sporazumevalne zmožnosti v materinščini in sicer ko:

- izražajo in interpretirajo dejstva, stališča, zaznajo odnose in čustva v različnih družbenih in kulturnih okoljih,
- se pri sprejemanju besedila v nemščini odzivajo v materinščini,
- iz materinščine prenašajo pridobljene zmožnosti in strategije, kot so: opismenjenost, slogovna izraznost in poznavanje načel besedilnosti, literarna zmožnost,
- primerjajo razlike in podobnosti v tvorbi besedil ter pri tem prepoznavajo pojave medjezikovnega vplivanja.

Matematična kompetenca in osnovne kompetence v znanosti in tehnologiji

Dijaki/dijakinje s sprejemanjem besedil v nemščini, ki uvajajo osnovna matematična in temeljna načela naravnega sveta, razvijajo zmožnost razumevanja in raziskovanja konceptov in pojmov, odkrivajo odnose med dejstvi, posplošitvami in definicijami:

- poglobljajo zmožnost logične in prostorske predstavljalivosti,
- razvijajo zmožnost uporabe temeljnih matematičnih načel in postopkov,
- poglobljajo zmožnost uporabe osnovnih načel naravnega sveta,
- spreminjajo oz. prenašajo informacije v drugačno simbolno obliko ali jezik (na primer: ubesedovanje številčnih podatkov, informacij iz grafov in tabelnih prikazov).

Digitalna pismenost

Dijaki/dijakinje razvijajo zmožnosti uporabe ITK tako, da:

- jo varno in kritično uporabljajo pri učenju in sporazumevanju,
- na svetovnem spletu poiščejo podatke, ki jih ustrezno uporabijo (npr. vodeno internetno raziskovanje),
- uporabljajo spletne iskalnike v nemščini,
- tvorijo, oblikujejo in objavljajo elektronska besedila s pomočjo programov za oblikovanje besedila v tujem jeziku,
- uporabljajo elektronske slovarje in druga elektronska gradiva za učenje nemščine,
- na različne načine predstavijo svoje izdelke v nemščini (grafično, slikovno, pisno, zvočno, večpredstavno), ki se nanašajo na teme, obravnavane pri pouku,
- uporabljajo elektronske storitve za komuniciranje v nemščini (elektronska pošta, e-telefon, klepetalnice, blogi, forumi itd),
- se vključujejo v mednarodne mrežne projekte.

Učenje učenja

Dijaki/dijakinje se učinkovito spopadajo z novimi izzivi v učnem procesu, razvijajo in bogatijo svoje pozitivne učne izkušnje, svoje intelektualne sposobnosti ter razvijajo:

- učne strategije pri sprejemanju, tvorjenju, posredovanju besedil v nemščini ter pri vključevanju v razgovor,
- strategije za delo s sodobnimi tehnologijami, viri, podatki in gradivi,
- zmožnost (samo)organiziranja lastnega učenja in (samo)vrednotenja znanja,
- zanimanje za učenje sosedskih in drugih tujih jezikov v šoli in izven nje,
- interes za vseživljenjsko učenje.

Socialne in državljanske kompetence

Dijaki/dijakinje razvijajo zmožnosti tvornega sodelovanja v skupini/družbi:

- upoštevajo dogovore, ki so povezani z osebnim življenjem in z življenjem v skupnosti (skrb za družino, zdravje),
- so zmožni empatije, sklepanja kompromisov in premagovanja predsodkov,
- izrabijo vsako priložnost za navezovanje stikov,
- razvijajo zavest o lastni kulturi in narodni identiteti ter se zavedajo vloge posameznika v mednarodni skupnosti.

Samoiniciativnost in podjetnost

Dijaki/dijakinje gradijo samozavest, samoiniciativnost in odgovornost:

- osmišljajo naučeno in prenašajo to znanje v vsakdanje življenje,
- si postavljajo stvarne učne cilje,
- prevzemajo pobude k razreševanju problemov in pri tem vključujejo ustvarjalnost, inovativnost,
- sprejemajo tveganja in predvidijo morebitne posledice sprejetih odločitev,
- gradijo zavest o osebni odgovornosti.

Kulturna kompetenca - kulturna zavest

Dijaki/dijakinje gradijo čustvene, moralne in etične vrednote:

- spoštujejo pomen ustvarjalnega izražanja zamisli, izkušenj in čustev s pomočjo glasbe, vizualnih umetnosti in književnosti,
- razumejo pomen estetskih dejavnikov v vsakdanjem življenju,
- razvijajo lastne ustvarjalne zmožnosti,
- spoznavajo in uzaveščajo kulturno in jezikovno raznovrstnost,

- razvijajo pozitiven odnos do sosedskih in tujih jezikov, do govorcev in njihovih kultur ter ozaveščajo in poskušajo presegati stereotipe do drugačnosti in drugosti,
- oblikujejo pozitiven odnos do večjezičnosti; primerjajo kulture in kulturne dediščine, ugotavljajo prepletanje kultur v materialni in nematerialni obliki ter se zavedajo pomena maternega jezika in lastne kulture.

3 CILJI IN VSEBINE

Pri pouku nemščine v gimnaziji razvijamo splošna in posebna znanja.

Splošna znanja (70% programa) vključujejo razvijanje splošnih, sporazumevalnih in drugih zmožnosti. Učitelj/učiteljica spodbuja dijake/dijakinje s pomočjo učnih vsebin in tem k razvijanju uporabnih in življenjskih znanj ter vrednot, ki so ključnega pomena za sprejemanje kulturne različnosti.

***Posebna znanja** (30% programa) so namenjena dodatnim znanjem ali poglobljanju splošnih, sporazumevalnih znanj in posameznih ključnih kompetenc tako, da lahko dijaki/dijakinje dosežejo zgornjo raven vsakega modula. Posebna znanja so raznovrstne učne vsebine, ki jih učitelj/učiteljica uvaja po lastni izbiri in izbiri dijakov/dijakinj, s pomočjo inovativnih pristopov (projektno delo, povezovanje z učitelji/učiteljicami drugih predmetov) v okviru letnega delovnega načrta šole (npr. obravnava aktualnih dogodkov, priprava na različne medkulturne izmenjave, interdisciplinarna ekskurzija, projektni dan ali teden, obeležitev pomembnih dogodkov kot so dan knjige, evropski dan jezikov, praznovanja, kulturna prireditve, raziskovalni tabor, naravoslovni dan itd.). Pri izboru tem upoštevamo kriterij ustreznosti (primernost teme ravni znanja jezika), aktualnosti in zanimivosti za dijake/dijakinje.*

3.1 SPORAZUMEVALNE ZMOŽNOSTI

Dijaki/dijakinje razvijajo sporazumevalne zmožnosti v nemščini tako, da razvijajo :

1. **zmožnost sprejemanje besedil** (poslušanje in branje - *receptivne zmožnosti*),
2. **zmožnost tvorjenja besedil** (govorjenje in pisanje - *produktivne zmožnosti*),
3. **zmožnost sporazumevanja** (govorno in pisno sporazumevanje - *interakcija*),
4. **zmožnost posredovanja oz. povzemanja vsebine govorenih in pisnih besedil** (govorno in pisno jezikovno posredovanje - *mediacija*) in
5. **medkulturno zmožnost.**

Pri tem dijaki/dijakinje razvijajo specifične jezikovne zmožnosti, ki se delijo na tri osnovna področja:

- jezikovne zmožnosti v ožjem smislu (besedišče, pravopis, pravorečje, oblikoslovje, skladnja),
- družbenojezikovne zmožnosti (jezikovne opredelitve odnosov v družbi, vljudnostni vzorci, ustaljene besedne zveze, izreki, citati, pregovori, različice standardnih nemščin, različice jezikov, ki so odvisne od drugih dejavnikov kot npr. regionalna, nacionalna, poklicna pripadnost) in
- pragmatične zmožnosti (diskurzna, funkcionalna in shematska zmožnost).

Za uspešno razvijanje sporazumevalne zmožnosti v nemščini dijaki/dijakinje uporabljajo **sporazumevalne in učne strategije**.

3. 1. 1 Sprejemanje besedila (receptivne zmožnosti)

Pri sprejemanju umetnostnih ali neumetnostnih besedil v tujem jeziku dijaki/dijakinje razberejo:

- temo besedila,
- globalno sporočilo besedila (osrednjo misel),
- določene podatke in podrobnosti,
- stališča, odnose.

Pri sprejemanju govornih besedil dijaki/dijakinje razvijajo zmožnost slušnega razumevanja, pri sprejemanju pisnih besedil dijaki/dijakinje razvijajo zmožnost bralnega razumevanja. Kot poslušalci sprejemajo govorno besedilo s strani enega ali več govorcev, kot bralci sprejemajo besedilo v pisni obliki. Pri nekaterih dejavnostih dijaki/dijakinje sprejemajo besedilo hkratno s pomočjo vida in sluha (na primer: pri ogledu filma poslušajo, gledajo in berejo podnapise).

Dijaki/dijakinje poslušajo/gledajo in berejo:

- za splošno orientacijo,
- za iskanje določene informacije,
- za prepoznavanje/sprejemanje navodil in priporočil,

- za kritično razmišljanje,
- za zabavo.

Pri sprejemanju besedil se dijaki/dijakinje odzivajo skladno z doseženo jezikovno ravni: nebesedno, s pomočjo kratkih odgovorov na vprašanja, s povzemanjem vsebine besedila ali z interpretacijo besedila.

Pri odzivu na prebrano/poslušano besedilo dijaki/dijakinje udeležujejo strategije sprejemanja ali t. im. *receptivne strategije*, s pomočjo katerih zaznajo okoliščine (sobesedilo), prikličejo v spomin védenja o obravnavani temi, izražajo določena pričakovanja glede vsebine besedila, razberejo sobesedilne in jezikovne kazalce, na podlagi katerih sklepajo in oblikujejo hipoteze.

3. 1. 2 Tvorjenje besedila (produktivne zmožnosti)

Pri tvorjenju besedil dijaki/dijakinje razvijajo govorno in pisno zmožnost.

Pri govornem sporočanju dijaki/dijakinje tvorijo besedilo, ki je namenjeno enemu ali več poslušalcem (javnosti). Govorno zmožnost razvijajo pri naslednjih dejavnostih:

- glasno branje,
- poročanje s pomočjo zapiskov,
- opisovanje,
- pripovedovanje,
- razlaganje,
- igranje vlog,
- spontano govorjenje, petje,
- izražanje stališč.

Zmožnost pisnega sporočanja dijaki/dijakinje razvijajo s tvorbo besedila, ki je namenjeno naslovniku (znanemu ali neznanemu). Na začetni stopnji učenja dijaki/dijakinje pretežno dopolnjujejo/povezujejo posamezne povedi v preprosto besedilo, kasneje pa samostojno tvorijo različne vrste besedil, ki so:

- opisovalna,
- pripovedovalna,
- razlagalna,
- obveščevalna,
- utemeljevalna.

Pri tvorjenju besedila dijaki/dijakinje upoštevajo načela ustreznosti, razumljivosti in jezikovne pravilnosti.

Pri tem uporabljajo ustrezne strategije tvorjenja (produktivne strategije), s pomočjo katerih razvijajo svoje zmožnosti, sposobnosti in védenja. Nalogo prilagajajo glede na svoje

sposobnosti in znanja (zaobidejo šibka področja). Pri tem načrtujejo, posplošujejo, poenostavljajo vsebino besedila, parafrazirajo oz. opišejo, česar ne znajo poimenovati (uporaba kompenzacijskih strategij), preoblikujejo besedilo, ga vrednotijo in popravljajo.

3. 1. 3 Sporazumevanje (interakcija)

Sporazumevanje vključuje zmožnost sprejemanja in tvorjenja besedil ter receptivne in produktivne strategije.

Načrtovanje in izvajanje praktičnosporazumevalnega pogovora predvideva uporabo strategij, ki dijakom/dijakinjam omogočajo reševanje nalog v nepredvidljivih situacijah. Pri tem je ključnega pomena medosebno sodelovanje, ki preprečuje morebitne nesporazume (prostiti za ponovitev povedi, za dodatna pojasnila, opravičiti se itd.).

3. 1. 4 Jezikovno posredovanje (mediacija)

Pri razvijanju zmožnosti sporazumevanja dijaki/dijakinje ne igrajo vedno aktivne vloge, temveč so lahko le posredniki med dvema govorcema, ki se ne razumeta, ali med besedilom in govorcem, ki mu besedilo ni razumljivo.

Primeri mediacijskih dejavnosti so:

- povzemanje oz. obnova govornega ali pisnega besedila iz tujega jezika v materinščino,
- povzemanje oz. obnova govornega ali pisnega besedila iz materinščine v tuji jezik,
- razlaga konteksta (okolščin) besedila,
- prevod.

3. 1. 5 Medkulturna zmožnost

Pri pouku nemščine kot tujega jezika dijaki/dijakinje razvijajo medkulturno zmožnost, ki izhaja iz neločljive povezanosti jezika in kulture. Tuji jezik je sredstvo za razvijanje medkulturne komunikacije, ki postaja ključni dejavnik za spodbujanje razumevanja med različnimi narodi. Le tisti posameznik, ki bo poleg jezikovnih zmožnosti razvil tudi medkulturno zmožnost, bo sposoben ustvariti trdne vezi uspešnega sodelovanja v večkulturni stvarnosti.

Medkulturno dimenzijo uvajamo prek raznovrstnih (literarnih, polliterarnih, medijskih, neliterarnih) besedil, kjer se dijaki/dijakinje seznanijo s kulturnimi posebnostmi ali z aktualnimi dogodki, pa tudi ob različnih priložnostih, kot je kulturni dan, projektni teden, ogled filmske/gledališke/glasbene predstave, kulturne izmenjave med šolami itd.

Prav posebno pomembno mesto pri razvijanju medkulturne zmožnosti pa imajo literarna besedila nemško pišočin avtorjev in avtoric. S kvalitetnimi literarnimi besedili v nemščini dijaki/dijakinje spoznavajo kulture nemškega govornega prostora, prepoznavajo in se zavejo

ustaljenih vzorcev, predsodkov, klišejev, njihove vprašljivosti in kulturne pogojenosti ter tako uzaveščajo odnos do lastne in tuje kulture.

Medkulturno zmožnost razvijamo pri pouku na različnih ravneh:

- **Raven poznavanja in razumevanja:** poznavanje in razumevanje osnovnih geografskih, umetnostnozgodovinskih, literarnih in drugih stvarnosti nemško govorečih kulturnih skupnosti.
- **Raven razvijanja zmožnosti:** uzaveščanje razlik pri sporazumevanju in obvladovanje strategij pri soočanju s tujo kulturo.
- **Raven izražanja stališč in vrednot:** oblikovanje vrednot in stališč do tujih in lastne kulture (razvijanje strpnosti do drugačnega in drugega, uzaveščanje stereotipov, zmožnost spreminjanja stališč in vrednot itd.).

Teme, s pomočjo katerih uvajamo medkulturno dimenzijo, so lahko:

- **Vsakdanje življenje** (hrana, pijača, praznovanja, delo in prosti čas),
- **Družbeno/kulturno/naravno okolje** (šola, življenje v mestu in na deželi, geografske značilnosti, varovanje okolja),
- **Družbeni dogovori** (pozdravljanje, naslavljanje, obnašanje ob določenih priložnostih, navade in običaji),
- **Družbene vrednote** (medosebni odnosi, družina, kulturna dediščina, primerjava lastnih vrednot s tujimi).

3. 1. 6 Specifične jezikovne zmožnosti

Dijaki/dijakinje med učnim procesom razvijajo jezikovne, družbenojezikovne in pragmatične zmožnosti. Pri pouku obravnavajo osnovne **sporočanje in jezikovne strukture**, ki so sredstvo za razumevanje, sporočanje in sporazumevanje v tujem jeziku. Utrjujejo jih v neposredni sporočanje rabi. Raven specifične jezikovne zmožnosti se navezuje na cilje pouka, opredeljene v posameznih modulih.

Pri pouku dijaki/dijakinje uporabljajo knjižno različico splošnopogovorne nemščine, ki je standardna nemščina, govorjena v Nemčiji, seznanijo pa se tudi z značilnostmi nemščine v Avstriji in Švici.

Jezikovne zmožnosti

- **Besedišče**, ki ga uporabljajo, je povezano z njihovim življenjem in interesi (šport, moda, glasba, film, šolska problematika, svet mladostnikov idr.). Pridobivajo ga iz učnih gradiv, z

razvijanjem sporazumevalnih zmožnosti pri pouku, v neposrednem življenjskem okolju s pomočjo množičnih medijev ali v neposrednih stikih, kot so šolske izmenjave.

- Pravopis

Dijaki/dijakinje poznajo in uporabljajo pravila nemškega pravopisa.

- Pravorečje

Dijaki/dijakinje izgovarjajo posamezne besede in povedi razumljivo, z ustreznim besednim in stavčnim naglasom.

- Oblikoslovje

Dijaki/dijakinje prepoznavajo, razumejo in uporabljajo jezikovne strukture na vseh ravneh jezikovnega sistema:

Samostalnik

- poimenujejo osebe, stvari in pojme s števnimi, neštevnimi in skupnimi (kolektivnimi) samostalniki, v ednini in množini; poznajo posebnosti pri tvorbi množine,
- določajo slovnični spol po končnici in pomenu, ločujejo naravni in slovnični spol,
- poznajo zloženke in izpeljavo samostalnika (pomajševalnice, povečevalnice, slabšalne in ljubkovalne oblike),
- uporabljajo samostalnike v pravilnem sklonu,
- prepoznavajo razlike z materinščino (spol, sklon, število).

Določni in nedoločni člen

- s členom izražajo določenost/nedoločenost ali posplošenost poimenovanja,
- ustrezno uporabljajo oblike člena (spol, sklon, število),
- poznajo posebnosti njegove rabe (tudi opuščanje).

Kakovostni pridevnik

- kakovostni pridevnik usklajujejo v spolu, številu in sklonu s samostalnikom,
- z osnovnikom, primernikom in presežnikom natančneje določajo in opisujejo samostalnike, poznajo posebnosti stopnjevanja kakovostnih pridevnikov,
- izpeljujejo pridevnike (izpeljanke in zloženke) in jih ustrezno umeščajo v stavku.

Zaimenska oblika

- nadomeščajo samostalnike z osebnimi zaimki v osebkovi in neosebkovi rabi,
- s povratno osebnimi zaimki usmerjajo dejanje v stavku na osebek,
- s svojilnimi zaimki in pridevniki izražajo svojino,
- s kazalnimi zaimki in pridevniki izražajo časovno in krajevno bližino,

- z nedoločnimi zaimki in pridevniki izražajo nedoločene in neznane osebe/stvari, količino in mero,
- z oziralnimi zaimki izražajo različna razmerja glede na nadrejeni stavek, na primer: dodajajo pomembne podrobnosti, opisujejo svojino in povezave, dodajajo komentar o dejanju itd.,
- vprašujejo po nosilcu dejanja, kraju, času in količini,
- uporabljajo členke namesto zaimka in prislova.

Prislov

S prislovi, prislovnimi zvezami, pridevniki v prislovni obliki in členki:

- izražajo način, čas, kraj, smer in oddaljenost, količino, osebno mnenje in presojo, podobnosti in razlike, vprašujejo ter dejanja natančneje opredeljujejo,
- vrednost prislova izražajo z ustrežno stopnjo ali opisom.

Števniki

Z glavnimi in vrstilnimi števnikmi:

- štejejo in razvrščajo osebe, predmete, dejanja,
- izražajo časovne količine in mere (datum, uro, mesece, leta),
- opisujejo osnovne računske operacije, izražajo količino in mero.

Predlog

S predlogi ter s predložnimi zvezami:

- podrobneje opišejo nekoga/nekaj,
- povezujejo dele stavka v pomenske sklope,
- izražajo povezovanje, smer, izvor, krajevno in časovno umeščenost, zvezo in dodajanje, gibanje, oddaljenost, približno oceno in položaj, položaj med dvema prvinama.

Veznik

Z vezniki in vezniškimi zvezami:

- povezujejo besede, besedne zveze, stavke in povedi,
- izražajo naštevanje, razvrščanje, primerjavo, nasprotja, omejitve, posledičnost in vzrok, z njimi pojasnjujejo in sklepajo,
- razlikujejo med prirednimi in podrednimi vezniki in upoštevajo besedni red.

Glagol

izraža dejanja, stanja in dogodke:

- s pregibanjem (spreganjem) najpogosteje rabljenih pravih in nepravilnih samostojnih glagolov ter pomožnikov kot trditve, vprašanja in zanikanja,

- z osebnimi in neosebnimi glagolskimi oblikami,
- z določanjem vršilca dejanja, nosilca dejanja (aktiv, pasiv).

Z osebnimi glagolskimi oblikami dijaki/dijakinje izražajo:

- časovno umeščenost dejanja (v sedanost, preteklost, prihodnost),
- časovno vezanost dejanj (istodobnost, zadobnost in preddobnost glede na glavno dejanje, časovna nevezanost),
- modalnost dejanj (realnost/možnost, želenost, umišljenost, pogojnost, dopustnost).

Z neosebnimi glagolskimi oblikami (nedoločnik, deležnik) :

- ponazorijo dejanja, ne da bi izrazili nosilca tega dejanja,
- s preteklim deležnikom tvorijo sestavljene glagolske oblike (čase, trpnik),
- s sedanjim deležnikom in nedoločnikom (+zu) opisujejo/nadomeščajo odvisnike.

• Skladnja

Dijaki/dijakinje:

- upovedujejo v prostih in zloženih stavkih in pri tem uporabljajo pravilen besedni red,
- dogajanja in stanja upovedujejo, stopnjujejo in sklepajo, pojasnjujejo, izražajo razmerja v času in prostoru, izražajo način, vzrok in posledico, pogoj in namero v priredno in podredno zloženih povedih,
- podrednost dejanj izražajo z osebnimi in neosebnimi glagolskimi oblikami (eksplicitna in implicitna oblika),
- ustrezno izbirajo glagolske oblike v poročanem govoru,
- pri oblikovanju in rabi časovnih odnosov prepoznavajo in določajo razlike med slovenščino in nemščino.

3. 1. 7 Komunikacijske funkcije

Dijaki/dijakinje pri sporazumevanju prevzemajo govorne vloge (funkcije). V vsakem jeziku imamo za različne sporočilne namene različne izraze, ki jih uporabimo glede na:

- govorni položaj (ali okoliščino),
- sogovorca/bralca oz. razmerje med piscem in bralcem ali med govorcem in poslušalcem,
- temo,
- način komunikacije (govorno ali pisno),
- stopnjo obvladovanja jezika.

Na ravni izbire jezikovnih sredstev posameznih **besedilnih vrst** (makrofunkcije) dijaki/dijakinje: pokažejo, opisujejo, dajejo navodila, prepričujejo, komentirajo, utemeljujejo in vrednotijo oz. presojujejo.

Na ravni izbire jezikovnih sredstev v posameznih **sporočanjkih vzorcih** (mikrofunkcije) dijaki/dijakinje razvijajo:

a) opisovalne zmožnosti:

prepoznavanje, identifikacija, spraševanje in odgovarjanje, dopolnjevanje in popravljanje, izražanje lastnih stališč,

b) zmožnosti vrednotenja:

posredovanje dejstev (strinjanje/nestrinjanje ...), védenje (izražanje gotovosti, negotovosti ...), hotenje (izražanje namer, želja, hotenj ...), dopuščanje (izražanje zahteve, dovoljenja ...), čustvovanje (upanje, jeza, hvaležnost ...), prepričevanje (vplivanje, svetovanje, spodbujanje, opozarjanje ...),

c) interakcijske zmožnosti:

sodelovanje v razgovoru oz. spodbujanje interakcije in usmerjanje pogovora, zmožnost prilagajanja in usklajevanja s sogovorcem.

3. 2 PRIPOROČENE UČNE TEME

Učne teme, v okviru katerih dijaki/dijakinje razvijajo splošne in sporazumevalne zmožnosti, so:

- Osebni podatki
- Družina in stanovanje
- Šola in izobraževanje
- Delo in poklic, storitvene dejavnosti
- Telo in zdravje
- Prosti čas in zabava
- Potovanje in promet
- Hrana in pijača, nakupovanje
- Kultura, umetnost, medkulturnost
- Medčloveški odnosi
- Znanost, tehnologija, množični mediji
- Narava in varstvo okolja
- Politika in družba

3. 3 LITERARNA BESEDILA

Literarna besedila so del pouka nemščine, saj so izhodišče za razvijanje jezikovne, literarne in medkulturne zmožnosti. Branje literarnih besedil je branje izvirnih (avtentičnih) besedil, je ustvarjanje bralčevega/bralkinega lastnega besedilnega sveta in hkrati protiutež neavtentičnim učbeniškim besedilom (dialogi, prirejena publicistična in ostala besedila). Literarno besedilo nagovarja bralca/bralko celostno: kot družbeno bitje z odgovornostjo do sebe, drugih in sveta, kot razumsko in čustveno bitje ter ga/jo spodbuja v njegovih/njenih bralnih užitkih. Prek branja literarnih besedil pa se dijaki/dijakinje srečujejo tudi z bogatejšimi in večplastnimi rabami jezika.

Učitelj/učiteljica pri branju literature v nemščini upošteva in po potrebi posreduje različne ravni tujosti in drugačnosti literarnih besedil, pri tem pa upošteva obstoječe literarne izkušnje in znanja dijakov/dijakinj ter jih spodbuja k razgovoru o prebranem besedilu in o strategijah branja literarnih besedil.

Branje in obravnava literarnega besedila pri pouku zahtevata poseben pristop, ki izhaja iz posebnosti literarnega branja in posebnih značilnosti literarnih besedil. Branje in razumevanje literarnega besedila pri pouku pa je odvisno tudi od same literarne zvrsti (pripovedni, lirski, dramski), dolžine besedila, izkušenj in védenja dijakov/dijakinj, tako o svetu kot o umetniškem izražanju.

Za sam pouk so primerna krajša literarna besedila kot so: pesmi, songi, popevke, krajša prozna, dramska ali radijska ipd., za branje izven pouka pa tudi daljša besedila kot npr. pripovedi, romani, drame, pesniške zbirke idr.

Pri izboru literarnih besedil priznanih avtorjev/avtoric nemškega govornega prostora učitelj/učiteljica upošteva naslednje kriterije:

- ustreznost glede na raven jezikovnih in literarnih zmožnosti dijakov in obseg besedila,
- aktualnost; navezovanje na sodobne in relevantne teme,
- zanimivost; navezovanje na zanimanja in izkušnjejski svet dijaka/dijakinje,
- avtentičnost in celostnost; izvirna in celotna literarna besedila in ne poenostavljena in samo deli besedila (za višjo raven).

Z različnimi metodami (opazovanje, razvrščanje, urejanje, povezovanje, določanje, pojasnjevanje, povzemanje, sklepanje, primerjanje, vrednotenje) dijaki/dijakinje razčlenjujejo literarne sestavine besedila in ugotavljajo funkcije in lastnosti literarnega besedila. Pri tem se navezujejo na znanje, ki so ga pridobili pri drugih predmetih in izven šole.

Z branjem literarnih besedil dijaki/dijakinje razvijajo celostno medkulturno sporazumevalno zmožnost, ki zajema tako jezikovne, medkulturne kot tudi literarne zmožnosti. Dijaki/dijakinje z branjem in razumevanjem literarnih besedil razvijajo zmožnosti:

- ločevanja med stvarnostjo in fikcijo,
- interpretiranja: izražanja prvih bralnih vtisov, oblikovanja mnenja, stališča do prebranega, prepoznavanja struktur v besedilu in povezovanje besedilnih elementov znotraj in zunaj besedila na različnih ravneh, ustvarjanja sinteze,
- doživljanja branja literarnih besedil kot branja za užitek, v veselje,
- razumevanja prenesene in simbolične rabe jezika,
- prepoznavanja in toleriranja tujosti in drugačnosti literarnega besedila,
- empatije: vživljanja v literarne osebe, menjavanja perspektive in zagovarjanje stališča iz drugega zornega kota, vzpostavljanja domišljjskega sveta in delovanja v njem,
- sprejemanja različnih razumevanj in interpretacij,
- interpretiranja besedila z različnih vidikov (zgodovinskih, družbenih, kulturnih, psiholoških idr.),
- lastnega poustvarjanja (pisanje pesmi, dramskih scen, dokončanje zgodbe itd.),
- vrednotenja literarnega besedila (izražanje lastnega kritičnega stališča, uzaveščanje norm in konvencij v različnih obdobjih, kulturnih razlik itd.).

Dijaki/dijakinje po branju literarnega besedila v tujem jeziku znajo:

- opredeliti povezave znotraj besedila,
- opredeliti povezave z drugimi besedili,
- opredeliti besedilni svet, ki ga besedilo ustvarja,
- opredeliti povezave besedila z lastno življenjsko izkušnjo in izkušnjo sveta,
- vrednotiti besedilo z njegovo kulturno, družbeno, zgodovinsko in drugo pogojenostjo.

3. 4 OPERATIVNO PROCESNI CILJI PRI POUKU NEMŠČINE

Dijaki/dijakinje razvijajo **sporazumevalne zmožnosti** (sprejemanje in tvorjenje besedil, sporazumevanje, jezikovno posredovanje, medkulturna zmožnost), **sporazumevalne in učne strategije** v okviru posameznih modulov.

Zahtevnejši moduli vključujejo znanja, zmožnosti in strategije iz vseh prejšnjih modulov.

MODUL I (prvi tuji jezik, nadaljevalni, 420 ur, B2)

Ob zaključku modula dijaki/dijakinje:

- samostojno razumejo daljša pisna in govorjena besedila (neumetnostna in umetnostna) o temah iz vsakdanjega in širšega družbenega okolja; smiselno povezujejo argumente, dejstva in stališča ter prepoznavajo sporočilni namen v besedilih,
- tvorijo pisna in govorjena besedila, s pomočjo katerega izražajo svoje vtise, občutja, posredujejo svoje izkušnje, opisujejo, pripovedujejo, povzemajo in utemeljujejo,
- sodelujejo v razgovoru o splošnih temah in utemeljujejo svoja stališča,
- obvladajo različne strategije iskanja in vrednotenja virov v nemščini,
- upoštevajo pravorečna in pravopisna pravila,
- obvladajo različne strategije učenja nemščine,
- samostojno izvedejo vnaprej pripravljene daljše predstavitve o tematikah z različnih področij (npr. referat, poročilo, predstavitev projekta itd) in pri tem učinkovito uporabljajo informacijsko-komunikacijsko tehnologijo,
- primerjajo lastno kulturo s kulturami nemškega govornega področja (na področjih umetnosti, književnosti, zgodovine, aktualnih političnih tem, strok, ki so dijakom/dijakinjam zanimive, tabu tem, tradicije, humorja, odnosov med različnimi družbenimi skupinami) ter s tem uzaveščajo predsodke, stereotipe in odnos do drugačnega.

MODUL II (drugi tuji jezik, nadaljevalni, 420 ur, B1 – B2)

Ob zaključku modula dijaki/dijakinje:

- razumejo daljša besedila o splošni temi in poiščejo določene podatke; vsebino besedila povzemajo s svojimi besedami in znajo izraziti svoje stališče do sporočila oz. teme prebranega ali slišane besedila,
- tvorijo besedilo, s pomočjo katerega opisujejo, povzemajo vsebino, načrtujejo, posredujejo svoje izkušnje, načrte, izražajo svoje vtise, občutja,

- sodelujejo v razgovoru o splošni temi in pri tem na kratko predstavijo svoje stališče do te teme,
- obvladajo različne tehnike branja,
- poizvedujejo, pridobivajo podatke, jih posredujejo drugim, pri tem pa pravilno navajajo vire in citate,
- razumljivo izgovarjajo posamezne besede in povedi in upoštevajo pravopisna pravila,
- samostojno in s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije predstavijo izbrano temo in o njej razpravljajo,
- primerjajo lastno kulturo s kulturami nemškega govornega področja (umetnost, književnost, zgodovina, prebivalstvo, tradicija, humor, tabu teme) ter s tem uzaveščajo predsodke, stereotipe in odnos do drugačnega.

MODUL III (drugi tuji jezik, začetni, 420 ur, B1)

Ob zaključku modula dijaki/dijakinje:

- razberejo globalno sporočilo besedila o znani temi in poiščejo določene podatke; vsebino besedila povzemajo na preprost način s svojimi besedami,
- tvorijo krajše besedilo, s pomočjo katerega opisujejo, povzemajo vsebino besedila, načrtujejo, posredujejo svoje izkušnje, načrte in na preprost način izražajo svoje vtise in občutja, strinjanje ali nestrinjanje,
- sodelujejo v razgovoru o temi, ki jih osebno zanima, vendar pa pri tem še potrebujejo čas za premislek pri izbiri določenega izraza,
- poizvedujejo, pridobivajo podatke, jih posredujejo drugim, pri tem uporabljajo tudi spletne iskalnike v nemščini,
- razumljivo izgovarjajo posamezne besede in povedi in poznajo pravopisna pravila,
- upoštevajo družbene dogovore pri (poslovnih) stikih s tujimi govorci (naslavljanje, sprejem stranke ali gosta, vljudnostni vzorci),
- razberejo ključno misel besedila ali ključne besede in jih smiselno urejajo v sheme ali miselne vzorce,
- uzaveščajo kulturne razlike in podobnosti med lastno kulturo in kulturami nemškega govornega prostora (družina, spolno, rasno in versko razlikovanje) in jih predstavijo.

MODUL IV (tretji tuji jezik, začetni, 280 - 350 ur, A2 – B1)

Ob zaključku modula dijaki/dijakinje:

- razberejo temeljno vsebino preprostega besedila o vsakdanji temi in jo povzamejo s pomočjo kratkih odgovorov na vprašanja,
- tvorijo preprosto besedilo, v katerem opišejo osebe, predmete, pojave, dejanja iz neposrednega okolja, ter navajajo posamezne podrobnosti (nekatero lastnosti, število, kraj, položaj),
- se vključijo v preprost razgovor o vsakdanjih temah,
- poizvedujejo, pridobivajo podatke iz virov v nemščini in jih posredujejo drugim,
- razumljivo izgovarjajo in poznajo temeljna pravopisna pravila,
- predstavijo vsebine v okviru obravnavanih tem, pri čemer uporabljajo tudi elektronske prosojnice,
- sledijo navodilom v nemščini, ki usmerjajo učni proces,
- primerjajo navade in običaje lastne kulture z drugimi.

MODUL V (tretji tuji jezik, začetni, 210 ur, A2)

Ob zaključku modula dijaki/dijakinje:

- razberejo temeljno vsebino preprostega besedila o najbolj pogostih vsakdanjih temah,
- tvorijo zelo preprosto besedilo s pomočjo predloge (kratko osebno pismo, popotni načrt itd.),
- sodelujejo v preprostem razgovoru o vsakdanji temi, na spodbude sogovorca se odzivajo s kratkimi odgovori na vprašanja,
- pri ugotavljanju pomena neznanih izrazov uporabljajo (elektronski) slovar, sobesedilne in slovnične kazalce,
- razumljivo izgovarjajo in primerno naglašujejo,
- s pomočjo učiteljevih/učiteljičinih navodil poiščejo želene podatke na svetovnem spletu in uporabljajo (elektronska) gradiva za pridobivanje novega besedišča in razvijanje jezikovne zmožnosti,
- prepoznavajo in uzaveščajo nekatere kulturne posebnosti tuje države v zvezi z vsakdanjimi življenjskimi opravili (prehranjevanje, praznovanja, delovni čas, počitnice).

MODUL VI (tretji tuji jezik, začetni, 140 ur, A1 – A2)

Pri tem modulu učitelj/učiteljica daje večji poudarek razvijanju govornih zmožnosti in strategijam iskanja informacij v nemščini. Ob zaključku modula dijaki/dijakinje:

- razberejo temeljno sporočilo preprostega besedila o najbolj pogostih vsakdanjih temah,
- se vključujejo v preprost razgovor o najbolj pogostih vsakdanjih temah (predstavijo sebe in druge, svojo šolo in kraj) in uzaveščajo osnovne vljudnostne vzorce,
- tvorijo kratko besedilo s pomočjo predloge ((e-)sporočilo, vabilo, pozdravi s počitnic itd.),
- pri ugotavljanju pomena neznanih izrazov uporabljajo knjižni ali elektronski slovar,
- razumljivo izgovarjajo posamezne besede in povedi,
- spoznavajo stvarnost izven svojega izkustvenega območja in razvijajo občutljivost za drugačnost jezikov in kultur.

MODUL VII (tretji tuji jezik, začetni, 70 ur, A1)

Dijaki/dijakinje razvijajo določena znanja, na primer tiste zmožnosti, vsebine in vrednote, ki jih bodo uporabili pri kulturni izmenjavi z nemško govorečimi vrstniki. V tem primeru učitelj/učiteljica daje poudarek razvijanju medkulturne zmožnosti, odkrivanju kulturnih posebnosti dežel, ki jih dijaki/dijakinje primerjajo z lastno. Uvajanje medkulturne dimenzije poteka pretežno v slovenščini.

Ob zaključku modula dijaki/dijakinje:

- uporabijo preproste vljudnostne fraze: pozdravijo/odzdravijo, izrazijo osnovne potrebe (žeja, lakota), se zahvalijo, se poslovijo, se opravičijo, izrazijo željo in pripravljenost za pomoč,
- predstavijo sebe in druge (ime, priimek, nacionalno pripadnost, starost, svoj (e)naslov, ime šole in naštejejo interesne dejavnosti) in poizvedujejo po teh podatkih,
- razberejo vsebino zelo preprostega besedila, kot je: predmetnik, urnik, obrazec z osebni podatki (vizitka), zemljevid mesta itd.,
- tvorijo kratko govorno besedilo, s pomočjo katerega znajo na zelo preprost način opisati sebe, svojo šolo, kraj bivanja.

4 PRIČAKOVANI DOSEŽKI/REZULTATI

Razpredelnica z ravnmi znanja tujih jezikov po SEJO (povzeta in delno prirejena po Skela in dr., 2006)

Opisane so pričakovane ravni znanja, ki predstavljajo izhodišče za empirično preverjanje znanja učencev/učenk oz. dijakov/dijakinj v obdobju uvajanja in spremljanja posodobljenih učnih načrtov.

		Osnovna uporaba jezika (osnovna raven)		Samostojna uporaba jezika (srednja raven)		Kompetentna uporaba jezika (visoka raven)	
		A1	A2	B1	B2	C1	C2
Razumevanje	Slušno razumevanje	Dijak/dijakinja pri počasnem in razločnem govoru razume posamezne pogosto rabljene besede in najosnovnejše besedne zveze, ki se nanašajo nanj, na njegovo družino in neposredno življenjsko okolje.	Dijak/dijakinja razume besedne zveze in pogosto besedišče, ki se nanaša na najbolj temeljne reči (npr. najosnovnejši osebni in družinski podatki, nakupovanje, neposredno življenjsko okolje, šola, zaposlitev). Razbere glavno misel kratkih, jasno oblikovanih sporočil in obvestil.	Dijak/dijakinja razume globalno sporočilo govorenega besedila, ki se nanaša na življenje dijaka/dijakinje v šoli in njegovem prostem času. Če je govor razmeroma počasen in razločen, razume tudi glavne misli radijskih in televizijskih oddaj, ki se ukvarjajo s sodobnimi problemi in temami, ki zanimajo mladostnike.	Dijak/dijakinja razume daljše govorjenje in predavanja in je sposoben slediti celo bolj zahtevnim pogovorom, pod pogojem, da je tema dovolj splošna. Razume večino televizijskih poročil in oddaj o aktualnih zadevah. Razume večino filmov v standardnem jeziku.	Dijak/dijakinja razume daljše govorjenje, četudi ni natančno razčlenjeno in razmerja niso izražena jasno, temveč so samo nakazana. Brez posebnega napora razume televizijske oddaje in filme.	Dijak/dijakinja nima težav pri razumevanju jezika, govorenega v živo ali posredovanega preko medijev, četudi je tempo govorenja hiter. Potrebuje zgolj nekaj časa, da se navadi na različice standardnega jezika.

	Bralno razumevanje	Dijak/dijakinja razume posamezna pogosto rabljena poimenovanja, besede in preproste povedi, npr. na obvestilih, plakatih in v katalogih.	Dijak/dijakinja razume zelo kratka, preprosta, vsakdanja besedila, kot so reklame, prospekti, jedilniki in urniki. V njih zna poiskati natančno določen, predvidljiv podatek. Razume kratka in preprosta osebna pisma.	Dijak/dijakinja razume besedila, katerih jezik je pretežno vsakdanji ali povezan z življenjem mladostnika. Razume opise dogodkov, občutij in želja.	Dijak/dijakinja razume članke in poročila, v katerih pisci zastopajo določena stališča ali poglede. Razume krajša literarna besedila.	Dijak/dijakinja razume dolga zahtevna besedila z veliko podatki, pa tudi literarna besedila ter zaznava slogovno različnost. Razume strokovne članke in daljša tehnična navodila, četudi se ne nanašajo na njegovo strokovno področje.	Dijak/dijakinja z lahkoto bere vse vrste zapisanih besedil, tudi ko gre za abstraktna, po jeziku in zgradbi zahtevna besedila, npr. priročnike, strokovne članke in literarna dela.
Govorjenje	Govorno sporazumevanje	Dijak/dijakinja se zna preprosto pogovarjati, če je sogovornik /ca pripravljen svoje izjave ponoviti počasneje ali jih pojasniti in če mu je pripravljen pomagati pri izražanju misli. Zna postavljati in odgovarjati na preprosta vprašanja, ki se nanašajo na trenutne potrebe ali splošne teme.	Dijak/dijakinja se zna sporazumevati v preprostih situacijah, kadar gre za neposredno izmenjavo informacij o splošnih vsakodnevnih stvareh. V krajših družabnih pogovorih se ustrezno odziva, čeprav ponavadi ne razume dovolj, da bi se lahko samostojno pogovarjal/a.	Dijak/dijakinja se zna znajde v večini situacij, ki se pogosto pojavljajo na potovanju po deželi, kjer se ta jezik govori. Zna se - tudi nepripravljen/a - vključiti v pogovor, povezan s splošnimi temami, temami, ki ga osebno zanimajo, ali takimi, ki se tičejo vsakdanjega življenja (npr. družine, hobijev, dela, potovanj in aktualnih dogodkov).	Dijak/dijakinja se zna precej tekoče in spontano izražati v tujem jeziku, tako da se sporazumeva brez večjih težav. Lahko se vključi v razprave o splošnih temah in z utemeljitvami zagovarja svoje stališče.	Dijak/dijakinja se zna tekoče in naravno izražati, ne da bi pri tem preveč očitno iskal/a primerne izraze. Jezik zna uporabljati učinkovito in prilagodljivo tako v družabne kot tudi poklicne ali učne namene. Zna natančno izražati svoje misli in poglede ter svoj prispevek spretno povezovati s prispevki drugih.	Dijak/dijakinja z lahkoto sodeluje v vsakem pogovoru in razpravi. Dobro pozna pogovorni jezik in besedne zveze. Govori tekoče in zna natančno izraziti tudi majhne pomenske odtenke. Če pri sporazumevanju naleti na kakšno težavo, jo zna spretno zaobiti in preoblikovati težavno mesto tako, da sogovorniki to malo verjetno opazijo.

	Govorno sporočanje	Dijak/dijakinja zna uporabljati preproste besedne zveze in povedi, s katerimi lahko opiše, kje živi, in ljudi, ki jih pozna.	Dijak/dijakinja zna uporabiti vrsto besednih zvez in povedi, s katerimi lahko na preprost način opiše in predstavi svojo družino in druge ljudi, življenjske pogoje in šolo.	Dijak/dijakinja zna tvoriti preproste povedi iz besednih zvez, s katerimi lahko opiše svoje izkušnje in dogodke, sanje, želje in ambicije. Na kratko zna razložiti svoje poglede in načrte. Zna pripovedovati zgodbo ali obnoviti vsebino knjige oziroma filma in opisati svoje odzive.	Dijak/dijakinja zna jasno in natančno opisati mnogo stvari s področij, ki ga zanimajo. Razložiti zna svoj pogled na določen problem in podati prednosti in pomanjkljivosti različnih možnosti.	Dijak/dijakinja zna jasno in natančno opisati zahtevne vsebine, pri tem smiselno povezati tematske točke, razviti in poudariti posamezne vidike ter napraviti ustrezen zaključek.	Dijak/dijakinja zna jasno in tekoče podajati tudi daljše opise ali razlage. Govoru zna dati logično obliko, ki poslušalca opozarja na pomembna mesta. Slog govorjenja zna prilagoditi situaciji in poslušalcem.
		A1	A2	B1	B2	C1	C2

P i s a n j e	Pisno sporočanje	Dijak/dijakinja zna pisati kratka, preprosta sporočila na razglednice, npr. s počitniškimi pozdravi. Izpolnjevati zna obrazce, ki zahtevajo osebne podatke, npr. vnesti ime, državljanstvo in naslov.	Dijak/dijakinja zna tvoriti kratka, preprosta obvestila in sporočila, ki se nanašajo na trenutne potrebe. Pisati zna zelo preprosta osebna pisma, npr. se komu za kaj zahvaliti.	Dijak/dijakinja zna pisati preprosta, povezana besedila v zvezi s splošnimi temami ali temami s področja osebnega zanimanja. Pisati zna osebna pisma in v njih opisati izkušnje in vtise.	Dijak/dijakinja zna pisati jasna in natančna besedila v zvezi s številnimi temami in vprašanji, ki ga zanimajo. Pisati zna eseje ali poročila, v katerih mora podati informacije ali zagovarjati oziroma zavračati določena stališča. Pisati zna pisma, v katerih mora poudariti pomen določenih dogodkov in izkušenj.	Dijak/dijakinja zna tvoriti jasna, slogovno dobra besedila in obširneje izraziti svoja stališča. V pismih, esejih ali poročilih zna natančno razložiti zahtevne vsebine in pri tem primerno poudariti tista dejstva, ki se mu zdijo najpomembnejša. Oblikovati zna različne vrste besedil v prepričljivem in osebnem slogu, primernem za bralca, ki mu je tako besedilo namenjeno.	Dijak/dijakinja zna tvoriti jasna, tekoča, slogovno primerna besedila. Sestaviti zna zahtevna pisma, poročila in članke v zvezi z zahtevnimi vsebinami, ki morajo imeti logično zgradbo in bralca voditi tako, da dojame pomembne točke. Pisati zna povzetke in kritike strokovnih in literarnih del.

5 MEDPREDMETNE POVEZAVE

Ker je jezik sredstvo, s katerim obvladujemo celotno stvarnost, je poučevanje in učenje tujega jezika povezano z vsemi drugimi predmeti. Pri izbiri tematike in načrtovanju pouka je zato nujno **sodelovanje z učitelji/učiteljicami različnih predmetov**. Številne zmožnosti, ki jih pri dijakih/dijakinjah razvijamo, so cilji izobraževanja v učnih načrtih vseh predmetov.

Medpredmetno povezovanje in usklajevanje izhaja iz opredelitve vsebinskih in procesnih znanj, ki naj bi jih dijaki/dijakinje pridobivali in razvijali na osnovi načrtovanih tematskih sklopov oz. dejavnosti. Zmožnosti vseživljenjskega izobraževanja razvijajo dijaki/dijakinje z iskanjem in selekcioniranjem informacij, oblikovanjem izvlečkov, pridobivanjem veščin samostojnega učenja, sodelovanjem v skupini za doseganje skupnih ciljev, s komuniciranjem na različne načine z različnimi ljudmi in z **uporabo informacijsko komunikacijske tehnologije (IKT)**.

Pouk nemščine se še posebej navezuje na pouk **slovenščine** in drugih **tujih jezikov, zgodovine, geografije, sociologije in filozofije** kakor tudi na pouk drugih predmetov in dejavnosti v okviru gimnazijskega programa. Ker je jezik sredstvo, preko katerega dijaki/dijakinje spoznavajo nove vsebine, jih moramo navajati h kompleksnemu razmišljanju in jim pomagati iskati in najti povezave med različnimi vsebinami. V pouk nemščine zato vključujemo tudi obravnavo **kroskurikularnih tem**, kot so npr. **državljska kultura/etika, IKT (razvijanje digitalnih zmožnosti), okoljska vzgoja, vzgoja za zdravje, poklicna orientacija, vzgoja potrošnika, prometna vzgoja, vzgoja za medije**, itd.

Medpredmetne povezave se lahko izvedejo v različne namene in na različne načine: kot motivacija, nadgradnja obstoječega znanja, opredelitev problemov, oblikovanje avtentičnih nalog, projektni dan oz. teden ali kot utrjevanje znanja. Horizontalne in vertikalne medpredmetne povezave ter njihovo spremljanje in vrednotenje so sestavni del letnih delovnih načrtov šole, strokovnih aktivov in posameznih učiteljev/učiteljic.

Primeri medpredmetnega povezovanja:

- Projektno delo v okviru nemščine ali v povezavi z drugimi predmeti: dijaki/dijakinje razvijajo strategije vseživljenjskega učenja (delo z viri, podatki in gradivi, timsko delo, samostojno učenje, komuniciranje, uporaba IKT in predstavitev izdelkov oz. projektne naloge).

- Dijaki/dijakinje vzpostavijo povezave z nemško govorečimi vrstniki pri mednarodnih projektih in izmenjavah ali samo s pomočjo internetnih storitev (preko elektronske pošte, klepetalnic, forumov, blogov, e-telefonov idr.).

6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Sodobni pouk nemščine je osredinjen na dijake/dijakinje in na proces učenja. **Sistematično razvija trajne jezikovne zmožnosti dijakov/dijakinj ter jih vodi k samostojnemu učenju.** To pa je možno le, če učitelj/učiteljica nenehno spodbuja dijake/dijakinje k sodelovanju in jim daje možnost, da razmišljajo tudi o tem, kako so znanje usvojili oz. se nečesa naučili. Da se to lahko uresničuje, **morajo dijaki/dijakinje poznati predpisane cilje, zavedati se morajo svojih ciljev in ob pomoči učitelja/učiteljice najti lastne učne strategije.**

Dejavnosti pri pouku morajo biti čim bolj raznovrstne, kajti le tako lahko dijake/dijakinje motiviramo in jim hkrati dajemo možnost za razvijanje različnih zmožnosti. Priporoča se vizualno avditivno kinestetični pristop, ki upošteva različne tipe dijakov/dijakinj in na ta način pospešuje učenje. Upoštevati moramo tudi **različnost učnih stilov**, saj so nekateri/e dijaki/dijakinje analitično usmerjeni/e, drugi/e so bolj čustveni/e in rešujejo probleme na bolj globalen in subjektiven način. Pri dejavnostih naj imajo možnost vključevanja svojih izkušenj in spoznanj ter učenja kritičnega sprejemanja informacij.

Osnovni pristop pri pouku tujih jezikov je celostnojezikovni pristop, to je tako imenovani **komunikacijski model.**

Opredeljujejo ga naslednja izhodišča:

- Znanje tujega jezika omogoča in spodbuja **medosebno komunikacijo.**
- Ta je učinkovita, če je govorec jezikovno in **sporočanje samostojen.**
- Pogoji za uspešno učenje/poučevanje tujega jezika je **motivacija za učenje in uporabo jezika.** Pouk tujega jezika naj zato temelji na ustrezni učni vsebini ("content-based language learning"), ki osmišlja pouk in omogoča stvarne in življenjske učne dosežke.

Pri komunikacijskem pristopu je pouk **osredinjen na učni proces**, pri čemer je treba upoštevati dijakovo/dijakinjino predznanje, njegovo/njeno osebnost, interese, nagnjenja, vrednote in učni stil. Udeleženca učnega procesa sta učitelj/učiteljica in dijak/dijakinja in oba enakovredno pripomoreta k sproščenemu komuniciranju: učitelj/učiteljica posreduje svoje znanje in spodbuja dijaka/dijakinjo k čim večji samostojnosti, dijak/dijakinja pa dejavno

sodeluje v tem procesu glede na svoje zmožnosti. S tem nastajajo možnosti za medsebojno sodelovanje, ki omogočajo uspešno usvajanje jezika.

Pomembno je, da učitelj/učiteljica:

- zastavi **etapne cilje** za ugotavljanje napredka dijakov/dijakinj,
- spodbuja razvijanje **socialne zmožnosti** in socialno integracijo z različnimi dejavnostmi (projektno delo, skupinsko delo itd.),
- uvaja dijake/dijakinje k izbiri ustreznih **učnih strategij** glede na posameznikov učni stil, sposobnost, interes in izkušnje,
- spodbuja dijake k **prevzemanju pobud, inovativnosti in razreševanju problemov** v svojem okolju; z razvijanjem teh spretnosti gradi zavest o odgovornosti,
- pozna **razvoj kognitivnih procesov** in upošteva napore, ki jih morajo dijaki/dijakinje vložiti, da upovejo sporočilo v tujem jeziku; pri tem si učitelj/učiteljica ne zastavlja previsokih ciljev, kajti če pokaže zmernost ob doseženih rezultatih, dopušča tudi dijakove/dijakinjine napake in jih sprejme kot sestavni del procesa pri usvajanju jezika; proces usvajanja tujega oz. drugega jezika je dolgotrajen, še zlasti, če dijaki/dijakinje v tem jeziku nimajo veliko priložnosti za uporabo jezika,
- izvaja dejavnosti, ki spodbujajo pri dijakih/dijakinjah **željo po pogovoru s sovrstniki**, in ponujajo veliko iztočnic za izmenjavo informacij, za izražanje stališč, interesov in solidarnosti.

6. 1 RAZVIJANJE SPORAZUMEVALNE ZMOŽNOSTI

Razvijanje sporazumevalne zmožnosti obsega razvijanje **zmožnosti sprejemanja besedil (poslušanje, branje) in zmožnosti tvorjenja besedil (govorno sporočanje in sporazumevanje, posredovanje govornjenih in pisnih besedil ter pisno sporočanje)**.

6. 1. 1 Poslušanje

Dejavnosti slušnega razumevanja dijakom/dijakinjam omogočajo razumevanje izvirnega, na začetni stopnji učenja pa prirejenega govora, ki ga učitelj/učiteljica posreduje v živo ali prek zvočnega zapisa. Zmožnosti slušnega razumevanja razvijamo v naslednjih korakih:

Dejavnosti pred poslušanjem

Pred poslušanjem besedila učitelj/učiteljica dijake/dijakinje pripravi za dejavno sprejemanje vsebine v tujem jeziku, nato izbere ustrezno obliko in vsebino, ki sta najprimernejši za

določeno besedilno vrsto in stopnjo dijakovega/dijakinjinega jezikovnega znanja, npr.: napove besedilno vrsto, posreduje splošne podatke o besedilu, predstavi slikovno gradivo, posreduje slovar neznanih izrazov, usmerja pogovor o temi besedila, posreduje ključne stavke besedila v nepravilnem zaporedju; dijaki/dijakinje ugibajo o pravilnem vrstnem redu stavkov, preberejo podobno besedilo z isto temo itd.

Dejavnosti med poslušanjem

Po potrebi naj dijaki/dijakinje besedilo poslušajo večkrat. Med poslušanjem jih učitelj/učiteljica usmerja v različne dejavnosti, npr.:

- prepoznavanje besedila (vrsta, tema, kraj, čas, osebe ...); učitelj/učiteljica zastavlja vprašanja izbirnega, odprtega tipa ali vprašanja, na katera dijaki/dijakinje odgovarjajo alternativno: pravilno/ napačno;
- zapisovanje podatkov (prenašanje informacij v tabelo, izpolnjevanje obrazcev, potek dogajanja po točkah);
- reševanje po navodilih (risanje poti na zemljevidu, spreminjanje podobe osebe, opisovanje poteka dogodka, načrtovanje sheme dogajanja);
- dopolnjevanje besedila:
 - pri katerem dijaki/dijakinje vstavljajo v besedilo (dialog, intervju, zgodba, šala, uganka ...) manjkajoče izraze ali povedi;
 - "igra vlog" pri poslušanju: dijaki/dijakinje izberejo vlogo v pogovoru, in ko učitelj/ica ustavi predvajanje posnetka, sami nadaljujejo govor; pri vnovičnem poslušanju preverjajo svojo različico s posnetkom govora;
 - kot napovedovanje posameznih delov besedila: pri drugem poslušanju učitelj/ica zmanjša glasnost posameznih delov besedila, dijaki/dijakinje pa ugibajo, kakšno bo nadaljevanje, ter ob vnovičnem poslušanju preverjajo in s sošolci primerjajo primernost svoje različice;
- povezovanje posameznih delov besedila (dialoga, zgodbe, slike z besedilu), urejanje besedila glede na časovno zaporedje, kraj dogajanja;
- interpretiranje: učitelj/učiteljica posreduje del nepopolnega besedila (izsek dialoga ali pogovora), dijaki/dijakinje pa ugotavljajo temo pogovora, kraj in čas dogajanja, odnose med govorniki, govorčevu razpoloženje;
- analiza zapisa govornega besedila: dijaki/dijakinje analizirajo fonemske, slovnične in besedilne sestavine besedila, ob poslušanju besedila si dijaki/dijakinje označijo razlike med pisnim in govornim besedilom.

Dejavnosti po poslušanju

V zaključnih dejavnosti slušnega razumevanja spodbuja učitelj/učiteljica dijake/dijakinje k ustvarjalnemu odzivanju na predstavljeno besedilo, k združevanju pridobljenih informacij v slušno sestavljenko, k izražanju svojih stališč in občutij, povezovanju vsebine besedila s svojimi lastnimi izkušnjami, izvajanju igre vlog itd.

Nekatere možnosti, ki jih lahko učitelj/učiteljica posreduje dijakom/dijakinjam v neomejenem številu, so:

- oblikovanje vprašanj in odgovorov o temi izbranega govornega besedila,
- izbiranje ustreznega naslova besedilu (enega med več naslovi),
- ugotavljanje značaja govorca na podlagi njegovega razpoloženja, tona in barve glasu,
- ustvarjanje novega besedila: iz poslušane zgodbe dijak/dijakinja oblikuje intervju ali zgodbo dramatizira, opisuje osebe in drugo,
- oblikovanje vprašalnikov o predstavljeni problematiki,
- oblikovanje mnenj in občutij glavnih oseb ter predstavitev dijakovega/dijakinjinega odnosa do govorcevih stališč.

6. 1. 2 Branje

Dejavnosti bralnega razumevanja usposabljaajo dijaka/dijakinjo za branje in razumevanje različnih zvrsti izvirnih besedil. Pri tem si pomaga z dvojezičnimi oz. enojezičnimi slovarji, ilustracijami ali drugimi pripomočki.

Naloga učitelja/učiteljice je posredovati različne bralne strategije, na podlagi katerih dijak/dijakinja razume prebrano besedilo po pomenskih sklopih. Učitelj/učiteljica usmerja dijaka/dijakinjo, da prebere besedilo v celoti in se izogiba branju po izsekih; s tem doseže prepoznavanje neznanih izrazov v sobesedilu. Zaradi natančne izgovorjave občasno priporoča tudi glasno branje, ki ni branje za razumevanje.

Dijak/dijakinja, ki usvoji tehnike branja, izbira različne bralne strategije na podlagi načrtovanega cilja:

- prebere posamezne sklope besed in jih združuje v smiselne celote,
- prebere besedilo, da izlušči temeljno sporočilo,
- prebere besedilo, da razume podrobnosti,
- natančneje prebere dele besedila, da poišče podrobne podatke,
- preleti besedilo in ga uvršča glede na namen in uporabnost,
- interpretira besedilo.

Zmožnost branja razvijamo v treh korakih:

Dejavnosti pred branjem besedila

Napoved dejavnosti je odvisna od besedilne vrste in ravni znanja jezika. Dejavnosti, ki razvijajo spretnost bralnega razumevanja, so zelo podobne dejavnostim slušnega razumevanja. Učitelj/učiteljica ima veliko možnosti, nekateri primeri pa so:

predstavi besedilo tako, da prikliče v spomin že usvojene sestavine podobnega besedila in besedišča,

- obravnava besedilo v pogovoru z dijaki/dijakinjami in ga členi v miselni vzorec,
- na različne načine posreduje ključne izraze besedila, lahko tudi v obliki testa izbirnega tipa,
- spodbuja dijake/dijakinje, da sami oblikujejo besedilo na podlagi ponazoril; ta so lahko vizualna (fotografije, risbe, sheme ...) ali označena z naslovi, podnaslovi,
- posreduje: slikovni material, povezan s tematiko besedila; dijak/dijakinja izraža svoja občutja, vtise, napiše zgodbo; poglavitne sestavine besedila v neurejenem stanju, dijak/dijakinja smiselno ureja posamezne dele besedila; skrajšano obliko besedila itd.,
- umesti besedilo v kontekst,
- prikliče vsebino podobnega besedila v materinščini,
- oblikuje različice predlaganega besedila.

Dejavnosti med branjem

Učitelj/učiteljica uvaja strategije, ki dijakom/dijakinjam kljub številnim neznanim besedam omogočajo hitreje razumeti besedila v tujem jeziku. Dijak/dijakinja si pomaga s/z:

- ilustracijami, ki spremljajo besedilo,
- besedami in besednimi zvezami, ki so skupne več jezikom,
- datumi, številkami, imeni krajev, oseb,
- ključnimi in ponavljajočimi se besedami,
- prenosom jezikovnih znanj iz materinščine.

Naloge, ki jih dijak/dijakinja izvaja med branjem:

- izlušči pomen besedila iz sobesedila na podlagi sestave besed, prejšnjega znanja ali slik (dedukcija);

- odgovarja na vprašanja izbirnega tipa (odgovori: pravilno/napačno) in na odprta vprašanja, ki ga usmerjajo k prepoznavanju sporočila, ga vodijo k sklepanju, razvijajo njegovo jezikovno znanje in bogatijo njegove izkušnje;
- povezuje slikovno gradivo, dele besedila v celoto (indukcija);
- ureja odstavke ali povedi v logičnem zaporedju, sestavine dialoga po vlogah in registrih;
- dopolnjuje besedilo (razvija naslov v popolno poved, dopolnjuje povedi, vstavlja manjkajoče izraze v povedi ali manjkajoče povedi v besedilo, na podlagi podatkov v besedilu načrtuje zemljevid, popravlja napake, išče nasprotja v besedilu, rešuje križanke, dopolnjuje obrazce ...);
- interpretira navodila: recept, navodila za uporabo zdravila;
- zapisuje oporne točke: vpisuje informacije v tabelo, izpisuje ključne besede, povedi, ugotavlja odnose in mnenja oseb ter različne načine izražanja le-teh;
- primerja dve ali več besedil, išče nasprotja, skupne točke; dve besedili različnih zvrsti (opis, dialog), zgodbe in ilustracije;
- povezuje besedila med seboj: primerjava besedil v materinščini in tujem jeziku, skržene obnove, povezovanje slogovnih zvrsti (sinteza);
- sprejema odločitve, razrešuje probleme (ob prospektu načrtuje izlet; na podlagi podatkov iz besedila odkrije povzročitelja kaznivega dejanja);
- prepozna besedilne vrste, teme, naslovnika, cilje besedila, odstavke, ki povzemajo vsebino besedila, prepozna slogovno zaznamovanost, odnos med piscem in naslovnikom, specifične funkcije besedila (zahteva, zahvala ...), stališča različnih oseb, ki nastopajo v besedilu, vse izraze v besedilu v zvezi z dano tematiko, kohezivne elemente (vezniške besede, zaimke ...), zaznava prehod v temi (koherenca), slovnične strukture.

Dejavnosti po branju besedila

Te dejavnosti spodbujajo dijake/dijakinje k izražanju njihovih vtisov, občutij, mnenj in odnosa do prebranega besedila. Predhodno obravnavana besedila so primerna tudi za slovnične vaje in utrjevanje besedišča. Nekaj primerov dejavnosti, ki jih dijak/dijakinja izvaja po branju besedila:

- oblikovanje besedila ob danih ključnih besedah,
- uporaba besedila za seznanjanje funkcije jezikovnih struktur v besedilu,

- ustvarjanje novega besedila (dramatizacija besedila, intervju, podobno besedilo ...),
- izražanje izkušenj in stališč, povezanih s problematiko besedila,
- utemeljevanje svojih razlag besedila v primerjavi s sošolčevimi.

6. 1. 3 Govorno sporočanje in sporazumevanje

Učitelj/učiteljica načrtuje postopke govorne dejavnosti.

V pripravi na pouk učitelj/učiteljica skrbno pripravi gradivo (na primer tematski sklop, iztočnice), določi cilje, ki naj bi jih dosegel dijak/dijakinja v okviru različnih dejavnosti ter umesti dejavnost v učni proces ali jo predvidi kot samostojno (ali projektno) nalogo.

Pri vodenju interakcijskih dejavnosti (delo v dvojicah, v skupini):

- skrbi za sproščeno, prijateljsko ozračje in spodbuja sodelovanje med dijaki/dijakinje,
- usklajuje zahtevnost naloge z individualnimi oz. skupinskimi potrebami dijakov/dijakinj,
- izmenjuje dejavnosti in skrbi za pestrost pouka,
- diferencira naloge in jih individualizira,
- spodbuja samovrednotenje dosežkov in samostojno popravljanje napak,
- spodbuja tekmovalnost brez nasilja in opozarja na pravila igre.

Najpogostejše oblike interakcijskih dejavnosti so: dialog, pretvarjanje in vživljanje v umišljen svet (simulacije), igre vlog.

Dialog

Z njim govorci zadovoljujejo govorne potrebe. Sestavljen naj bo tako, da dijak/dijakinja ve s kom, o čem, kdaj ter s kakšnim namenom naj govori. Izvajamo ga lahko na več načinov:

- vodeni dialog: dijak/dijakinja uvaja jezikovne funkcije ali utrjuje pojme s kratkimi dialogi, uzavešča jezikovne strukture tako, da jih uporablja v novih besedilih (oblikovanje novih dvogovornih besedil),
- dialogi v nepravilnem vrstnem redu: dijak/dijakinja smiselno razvršča ustrezne povedi v dialog,
- dopolnjevanje dialoga: tip odprtega dialoga pri dijaku/dijakinji razvija ustvarjalnost,
- dialog v obliki sheme: opozarja na zgradbo govora, saj na ta način dijak/dijakinja lažje ureja vsebino sporočila,

- funkcijski dialog: dialog v obliki osnutka, navodil, v katerih so posredovane le funkcije jezika; navodila so lahko tudi v materinščini, dijak/dijakinja samostojno izbira jezikovna sredstva v tujem jeziku.

Pretvarjanje/vživljanje v umišljen svet:

Igralne dejavnosti pri pouku se razlikujejo po sestavljenosti in težavnosti postopkov, po področju izraznosti in načinu uresničitve. Potekajo po določenem načrtu (dialog/igra vlog/projektno delo), vendar uresničitev le-tega ni predvidljiva. V določeno zamisel se lahko vrine nepredviden element, ki popolnoma spremeni položaj, v okviru katerega dijak/dijakinja uporabi nove rešitve. Končni cilj teh dejavnosti je, da dijak/dijakinja na naraven in ustvarjalen način doseže govorno samostojnost.

Učenje ob igri je samodejno in vezano na neposreden praktični motiv za pridobivanje novih izkušenj in spoznanj. Večina iger je vezana na besedno izražanje, na reševanje problemov in iskanje rešitev.

- *Simbolne igre*, igre zamišljanja, razvijajo miselno in govorno sposobnost, navajajo na sprejemanje socialnih vlog in razmerij.
- *Sestavljanje, povezovanje, oblikovanje, gradnja*, omogočajo razumevanje in spoznavanje materialnega sveta, dojetje simboličnih sistemov. Igralne dejavnosti spodbujajo k opazovanju, primerjanju, usklajevanju, usmerjajo v razmišljanje in ustvarjalno izražanje.
- *Sodelovanje in tekmovanje* sta sestavna dela družabnih iger. V skupinski igri se dijak/dijakinja dogovarja o pravilih in izvedbi igre, s tem ustvarja napeto situacijo, v kateri se želi potrditi in izkazati. Uči se zmagovati in izgubljati, sprejemati pravila in jih upoštevati.
- *Igre spoznavanja* uvajajo preprosta govorna dejanja: pozdravljanje, predstavljanje, opisovanje lastnosti in značilnosti osebe ali stvari. Z dogovorjenimi igralnimi pravili postane igra pri jezikovnem pouku preizkušanje življenjskih položajev, ki zahtevajo uporabo določenih sporočanjških vzorcev.
- *Igre dopolnjevanja, zbiranja, urejanja* širijo besedje določenega semantičnega polja. Z igro telefon ali z različnimi načini posredovanja besede ponavljamo in širimo povedano, si izmišljamo ali dopolnjujemo, uvrščamo besede v neko zvezo (sopomenke, podpomenke, nadpomenke).
- *Žreb besed, razrezanke podob in risb, povezovanje risbe in besede* spodbujajo upovedovanje. Pogosto dijak/dijakinja šele s spodbudami premaga zavore pri govoru.

Igre vlog

Šele ko dijak/dijakinja usvoji tehniko igre vlog, učitelj/učiteljica uvaja sicer zahtevnejšo simulacijo, saj pri tem porabi veliko časa za priprave in izvedbo. Dijak/dijakinja izvaja dejavnosti pretvarjanja v izmišljeni situaciji (brodolom...), resnični situaciji (roditeljski sestanek, televizijsko poročilo ...) ali v konfliktni situaciji (pozitivne, negativne strani pri graditvi jedrske elektrarne ...) idr.

Vrste iger vlog:

- Izmenjava informacij: predstavitev oseb, interesov; informacije v zvezi s šolskim življenjem.
- Igra vlog na podlagi scenarija: učitelj/učiteljica pripravi scenarij, dijaki/dijakinje si izberejo vloge.
- Vzpostavitev in vzdrževanje medsebojnih odnosov:
 - navezava stikov z neznancem (v avtobusu, v trgovini),
 - vzdrževanje odnosov z določeno nalogo (opravičilo izostanka od pouka, čestitke ob športnih uspehih ...).
- Različne dejavnosti (mimika, družabne igre).

Projektno delo

Potrebe po socialnih oblikah dela zadovoljujemo s projektnim delom.

Z vključevanjem v projekt lahko dijak/dijakinja hitro, življenjsko in motivirano izvaja naloge ter ob njih uporabi svoje predznanje, izkušnje in miselne procese (razmišljanje, prilagajanje, odločanje, načrtovanje). V projektu imajo priložnost za sodelovanje vsi dijaki/dijakinje, pač glede na svoje sposobnosti. V okviru projektne dela urijo spretnosti, saj se pogovarjajo, poslušajo drug drugega, pridobivajo informacije, pripravljajo poročila in predstavijo rezultate. Učitelj/učiteljica ima vlogo koordinatorja/koordinatorice.

Prednosti projektne dela so predvsem: samoorganizacija postopkov pri pridobivanju novih znanj, samovrednotenje dosežkov, razvijanje tolerantnosti in potrpežljivosti do sošolcev/sošolk v skupini, interakcija med problemi, nalogami in rešitvami ter s tem širjenje področja znanj in spodbujanje izkušnješkega učenja. S projektnim delom pa povezujemo tudi druge zahtevnejše oblike učenja: seminarsko delo, govorni nastop, igranje vlog itd. Metoda projektne dela kot metoda učenja/poučevanja postavlja dijaka/dijakinjo in učitelja/učiteljico v nov, dinamičen, bolj enakovreden in ustvarjalen odnos.

Smernice za pripravo projektne dela:

- *Priprava na projektno delo:* učitelj/učiteljica predstavi temo, napove problem in sredstva za pridobivanje novih znanj.
- *Zaznava problema in določanje oblik in metode dela:* dijaki/dijakinje zbirajo ideje in se združujejo v skupine po interesih.
- *Interakcija nalog in vsebin:* delo v skupini/dvojicah; načrtovanje, določanje opornih točk, delitev dela, način predstavitve naloge; v začetni fazi vodi in usmerja projektno delo učitelj/učiteljica, pozneje izvajajo projektno delo dijaki/dijakinje sami.
- *Predstavitev rezultatov:* plenarna predstavitev naloge.
- *Vrednotenje rešitev in izdelkov:* dijaki/dijakinje sami vrednotijo svoje izdelke; sklepe posreduje učitelj/učiteljica.

Izražanje čustev in lastnega mnenja (afektivni dejavniki)

Učitelj/učiteljica upošteva dijakovo/dijakinjino osebnost, njegove potrebe in interese. Med učnim procesom je veliko priložnosti, da dijak/dijakinja spregovori o sebi, svojih pričakovanjih, zanimanjih in problemih, hkrati pa spoznava tudi svoje vrstnike in pri tem razvija čut za solidarnost. Ob razpravah dijaki/dijakinje razmišljajo o različnih temah, ki jih zanimajo; na višji stopnji poučevanja/učenja predstavljajo in utemeljujejo svoja stališča, hkrati pa poslušajo ter sprejemajo mnenja drugih.

Dejavnosti, v okviru katerih dijak/dijakinja govori o sebi in izraža svoje mnenje, so:

- spoznavanje samega sebe (v igri, z intervjuji, vprašalniki);
- opisovanje in pripovedovanje: obnavljanje zgodbe, govorni nastop ob ponazorilih (slika, fotografija, strip, risba, video ...), govorni nastop, ki ga dijak/dijakinja oblikuje na podlagi sklopa nepovezanih besed ali na podlagi opisa predmeta (oz. fotografije predmetov);
- razprave: so primerne na višji stopnji učenja. Pri tem učitelj/učiteljica določi čas za premislek v zvezi z dano tematiko, dijak/dijakinja pa opredeli svoj odnos do problema, spodbuja in usmerja dva dijaka/dve dijakinji, da se skupaj dogovorita o skupnem mnenju, razporeja pare v skupine, v okviru katerih usklajujejo mnenja, ob koncu usklajuje mnenja dijakov/dijakinj, razporejenih v skupine.

6. 1. 4 Pisno sporočanje

Razvijanje pisnega sporočanja temelji predvsem na poprejšnji ustni obravnavi besedil. Najprej dijaki/dijakinje oblikujejo povedi, odstavke, krajša in daljša besedila. Pozneje

postajajo besedila zaradi višje ravni abstraktnosti zahtevnejša. Dijak/dijakinja pri oblikovanju pisnih sporočil upošteva načela, ki urejajo besedilnost.

Dijak/dijakinja pridobi zmožnosti pisnega sporočanja z vajo, zato mu je treba ponuditi veliko pisnih dejavnosti. Iz postopnega uvajanja vodenih dejavnosti preidemo na prosto in ustvarjalno pisanje.

Vodenje pisnih dejavnosti:

1. obravnava vzorca besedila → vaja z vzorcem besedila (dana navodila) → naloga pisnega izražanja (novo besedilo) → informacija/evalvacija → poprava;
2. naloga pisnega izražanja (besedilo) → primerjava s podobnim besedilom oz. vzorcem → informacija/evalvacija → poprava → vnovično pisanje besedila.

Primeri nalog iz pisnega sporočanja

- Oblikovanje povedi: dijake/dijakinje navajamo na ustrezno izbiro besedja, pravilnost jezikovne rabe, upoštevanje pravopisnih posebnosti (dijaki/dijakinje urejajo, dopolnjujejo povedi, igre, sestavljanke ...).
- Dopolnjevanje besedila: učitelj/učiteljica posreduje nepopolno besedilo, dijaki/dijakinje dopisujejo manjkajoče podatke, s ključnimi besedami oblikujejo zgodbo.
- Krajši opisi in obnove: Dijaki/dijakinje razvijajo spretnosti pisanja ob spretnostih govora: govor/poslušanje/strnjena obnova, intervju/vnašanje podatkov iz intervjuja v tabelo itd. Iztočnica je lahko tema, ki je bila obravnavana v pogovoru, lahko je ilustracija ali besedilo.
- Oblikovanje besedila na podlagi podatkov (raba vezniških besed): povezovalci posameznih sestavin besedila (tabela z opisom delovnega dne v šoli; ilustracije, ki jih dijak/dijakinja poveže in opiše), oblikovanje miselnih vzorcev posreduje dijakom/dijakinjam jezikovno gradivo in navodila o vsebini in ureditvi besedila.
- Posredovanje vzorcev besedil, na podlagi katerih se dijaki/dijakinje seznanijo s strukturo in vsebino besedila (življenjepisi).

Primeri vodenega in ustvarjalnega pisanja

- Pisanje besedila po danih navodilih (na podlagi ključnih besed): dijak/dijakinja pri tej dejavnosti usvoji zgradbo besedila;
- pisanje z jasnim sporočilnim namenom znanemu naslovniku (zaupna pošta ...);
- spreminjanje lika znane osebe (učitelj/učiteljica, sošolec/sošolka, zgodovinska oseba ...);
- pisanje reklamnega oglasa: dijak/dijakinja uporablja učinkovita jezikovna sredstva, s katerimi prepričuje, navdušuje naslovnika;
- pisanje pesmi; branje vezane besede spodbuja dijake/dijakinje k ustvarjalnemu pisanju oz. k izražanju lastnih čustev;
- pisanje eseja: za to je potrebna visoka stopnja jezikovnega znanja, uporaba transfernih sporočanjских dejavnosti iz materinščine.

Učitelj/ica postopno uvaja dijake/dijakinje v zahtevnejše dejavnosti. Priporočljivo je, da začne z vodenimi dejavnostmi v skupini (ustvarjanje po verižni metodi), kajti dijak/dijakinja lahko samostojno ustvarja šele po intenzivnem urjenju.

7 VREDNOTENJE DOSEŽKOV

Pri vseh oblikah in načinih vrednotenja učitelj/učiteljica upošteva sodobne težnje, ki uvajajo:

- **neposredno vrednotenje:** učitelj/učiteljica uvaja izvirna besedila in vrednoti znanje s pomočjo prostih odgovorov na vprašanja, s povzemanjem besedil in z ustvarjalnim tvorjenjem besedil;
- **celostni pristop:** globalno vrednotenje sporazumevalne zmožnosti v tujem jeziku in vseh drugih zmožnosti, ki jih razvijamo pri pouku (npr. medkulturna, socialna, informacijska itd.);
- **opisno vrednotenje:** učitelj/učiteljica uporablja opise dosežkov v sporočanju in sporazumevanju ter ocenjevalne lestvice posameznih ravni sporazumevalne zmožnosti;
- **vrednotenje stopnje obvladovanja sporočanjских položajev v življenjskih okoliščinah** (pragmatično oz. "izvirno" vrednotenje funkcionalne rabe jezika);
- **uporabo raznolikih oblik vrednotenja:** samovrednotenje, vzajemno vrednotenje, vrednotenje projektnega dela, spremljanje in vrednotenje dijakovega/dijakinjinega napredka glede na zastavljene vmesne cilje.

Poučevanje in vrednotenje sta tesno povezana in soodvisna ter spodbujata notranjo motivacijo, saj tako dijakom/dijakinjam omogočimo, da pokažejo vse zmožnosti in mu hkrati

nudimo povratno informacijo o napredovanju k zastavljenim ciljem. Vrednotenje naj bo zato pozitivna izkušnja, gradi naj samozaupanje in naj bo del dialoga med učiteljem/učiteljico in dijaki/dijakinjami.

Vrednotenje znanja zajema vsa področja sporazumevalne zmožnosti v nemščini (slušno in bralno razumevanje, govorno sporazumevanje in sporočanje, jezikovno posredovanje, pisno sporočanje).

Vrednotenje znanja je dobro takrat, ko ima učitelj/učiteljica jasno predstavo o učnih ciljih ter izvaja pouk in vrednoti znanje v skladu z zastavljenimi cilji. Iz zastavljenih ciljev izhajajo kriteriji vrednotenja znanja. Kriteriji morajo biti smiselni, jasni in vsem poznani. Zelo pomembno pri tem je, da dijak/dijakinja ve, za kaj naj si prizadeva, na kaj vse naj bo pozoren/na in, po čem bo presojan njegov dosežek.

Učitelj/učiteljica uporablja različne vrste vrednotenja znanja: diagnostične, sprotne in končne.

Učitelj/učiteljica poveča učinkovitost učenja in kvaliteto znanja svojih dijakov/dijakinj, če:

- ima jasno predstavo o ciljnih nalog za preverjanje znanja,
- ima izdelane opisne kriterije ustnega in pisnega preverjanja znanja. Kriteriji so znani tudi dijakinjam oz. dijakom,
- daje večji poudarek sprotnemu (formativnemu) vrednotenju,
- med poukom usmerja pozornost na opravljanje nalog, dejavnosti, proces učenja, napredek posameznega dijaka/dijakinje in ne na primerjanje z drugimi in na dosežke oz. ocene,
- daje več poudarka celostnemu pristopu: sporazumevalne zmožnosti v nemščini vrednoti globalno. Jezikovne (slovnične) strukture primerneje vrednoti v okviru delnih zmožnosti (bralno in slušno razumevanje, pisna in govorna zmožnost ter druge zmožnosti) kot pa izolirano s posameznimi tipi nalog,
- skupaj s kolegi/kolegicami v aktivu vzpostavi nabor kakovostnih nalog in vprašanj ter oblikuje opisne kriterije preverjanja znanja pri nemščini,
- razširi obseg uporabljenih oblik vrednotenja (Evropski jezikovni listovnik, ocenjevanje kakovosti sodelovanja, referatov in drugih izdelkov, predstavitev pred razredom),
- postopoma daje pri vrednotenju več odgovornosti tudi dijakom/dijakinjam in sicer tako, da jih usposobi za samoocenjevanje in medvrstniško ocenjevanje ob seznanjanju s kriteriji kvalitete dosežkov na posameznih področjih,
- v končni oceni smotrno upošteva in kombinira dosežke dijaka/dijakinje, pridobljene z različnimi načini in oblikami vrednotenja,

- preizkuse znanja sestavi tako kvalitetno, da je »učenje za test« smiselno učenje in zajema tudi višje spoznavne ravni (uporabo in vrednotenje znanja) ter s tem spodbuja globinski pristop k učenju. Upošteva tudi proces reševanja nalog, zato naj bo čim manj nalog zaprtega tipa.

Ob koncu gimnazijskega programa se znanje nemščine vrednoti na ravni, ki je v tem učnem načrtu predvidena za posamezni modul.

8 PRILOGA: PRIČAKOVANI UČNI DOSEŽKI PRI NEMŠČINI V OSNOVNI ŠOLI

Pričakovani učni dosežki pri nemščini kot 1. tujem jeziku v osnovni šoli

MODUL I (663 ur)

RAVEN	SPREJEMANJE BESEDIL V TUJEM JEZIKU		TVORJENJE BESEDIL V TUJEM JEZIKU		
	Slušno razumevanje	Bralno razumevanje	Govorno sporazumevanje	Govorno sporočanje	Pisno sporočanje
AI – AI+ 2. triletje	<p>Učenec/učenka razume besedne zveze in pogosto besedišče, ki se nanaša na najbolj temeljne reči (npr. navodila v razredu, osebni podatki, hrana, nakupovanje, učno okolje).</p> <p>Sposoben/sposobna je razbrati glavno misel preprostih besedil z vsebino, ki je blizu njegovemu/njenemu izkustvenemu svetu ter na podlagi slišane poiskati v besedilu določene informacije.</p>	<p>Učenec/učenka razbere temeljno vsebino preprostih kratkih besedil o znani temi, ki opisujejo dejstva v logičnem zaporedju. Razume vsakdanja besedila, kot so navodila v učbeniku in delovnem zvezku, vabila, reklame, prospekti, jedilniki, urniki, preproste uganke itd. V njih poišče natančno določen, predvidljiv podatek.</p> <p>Razume preprosta osebna pisma, ki jih pišejo vrstniki.</p>	<p>Učenec/učenka se sporazumeva s sovrstniki v preprostih situacijah, kadar gre za neposredno izmenjavo informacij o splošnih vsakodnevnih stvareh.</p>	<p>Učenec/učenka uporablja vrsto besednih zvez in povedi, s katerimi na preprost način opiše svojo družino in druge ljudi, neposredno okolje in pojave/dejanja v njem, izrazi (ne)zadovoljstvo, vošči, se zahvali, opraviči, vpraša, itn. Podajanje informacij ni nujno, da je vedno koherentno.</p> <p>Učenec/učenka tvori tudi kratke dialoge na znano temo.</p>	<p>Učenec/učenka sestavlja kratka, preprosta besedila ali obvestila in sporočila, ki se nanašajo na trenutne potrebe.</p> <p>Tvori/Prepiše kratko besedilo s pomočjo predloge in opiše sebe, svoje prijatelje, ter neposredno okolje (šola).</p> <p>Tvori preproste povedi, pri čemer se mu/ji tolerirajo večje napake, ki ne otežujejo razumevanja.</p>

RAVEN	SPREJEMANJE BESEDIL V TUJEM JEZIKU		TVORJENJE BESEDIL V TUJEM JEZIKU		
	Slušno razumevanje	Bralno razumevanje	Govorno sporazumevanje	Govorno sporočanje	Pisno sporočanje
A2 – A2+ - 3. triletje	<p>Učenec/učenka pri razločnem govorjenju v splošno pogovornem jeziku razume globalno sporočilo besedila, kadar gre za znane teme, ki se nanašajo na šolo in prosti čas. Če je govor razmeroma počasen in razločen, razume tudi glavne misli radijskih in televizijskih oddaj, ki obravnavajo teme zanimive za mladostnike ter izlušči bistvene informacije iz avdio besedil. Slišano zna tudi povzeti.</p>	<p>Razume besedilo, katerega jezik je pretežno vsakdanji ali povezan z življenjem mladostnika, tudi če to vsebuje neznane informacije, ki pa za razumevanje niso ključnega pomena. Razume opise dogodkov, občutij in želja. Razume tudi preprosta strokovna besedila.</p>	<p>Aktivno sodeluje pri pogovoru v razredu. Znajde se v večini situacij, ki se pogosto pojavljajo na potovanju po deželi, kjer se ta jezik govori. Tudi nepripravljen/nepripravljen na se vključi v pogovor, povezan s splošnimi temami, temami, ki ga/jo osebno zanimajo, ali s takimi, ki se tičejo vsakdanjega življenja (npr. družine, konjičkov, potovanj, druženja s sovrstniki, šport, zabava).</p>	<p>Tvori preproste povedi iz besednih zvez, s katerimi lahko opiše svoje okolje in predmete v njem, izkušnje in dogodke, sanje, in želje. Na kratko razloži svoje poglede in načrte. Samostojno in koherentno pripoveduje zgodbo ali obnovi oz. povzame vsebino knjige ali filma in opiše svoje vtise. Izraženo mnenje tudi utemelji. Ubesei tudi grafično prikazan zapis. Pri tem uporablja besedišče z občasnimi napakami, ki ne otežujejo razumevanja.</p>	<p>Piše preprosta, povezana besedila v zvezi s splošnimi temami ali temami s področja osebnega zanimanja in v njih opiše svoje izkušnje (doživljajski spis) in vtise. Opiše osebe, predmete, ki so vezana na učno vsebino. Povzame neko (ne)umetnostno besedilo. Hkrati zna tudi samostojno spremeniti osebe, kraj dogajanja, konec zgodbe, ipd.</p>

Pričakovani učni dosežki pri nemščini kot 2. tujem jeziku v osnovni šoli

MODUL II (204 ure)

Začetna raven (brez predznanja)

RAVEN	SPREJEMANJE BESEDIL V TUJEM JEZIKU		TVORJENJE BESEDIL V TUJEM JEZIKU		
	Slušno razumevanje	Bralno razumevanje	Govorno sporazumevanje	Govorno sporočanje	Pisno sporočanje
AI - AI+	Pri počasnem in razločnem govoru učenec/učenka razume posamezne zelo pogosto rabljene besede in besedne zveze, ki se nanašajo nanj/nanjo, na njegovo/njeno družino in življenjsko okolje (navodila v razredu).	Učenec/učenka razume posamezna pogosto rabljena poimenovanja, besede in preproste povedi, npr. na obvestilih in plakatih, navodila v učbeniku oz. delovnem zvezku.	Učenec/učenka se preprosto pogovarja, če je sogovornik pripravljen svoje izjave ponoviti počasneje ali jih pojasniti in če mu/ji je pripravljen pomagati. Postavlja preprosta vprašanja, ki se nanašajo na trenutne potrebe (na primer: pri pouku, nakupovanju) in nanje tudi odgovarja. Pri tem uporablja gestiko, mimiko, moč glasu, intonacijo in vizualije.	Učenec/učenka začne in konča nek pogovor in pri tem uporablja preproste besedne zveze in povedi, s katerimi lahko opiše osebe, predmete v neposrednem okolju. Pove, kje živi, kaj počne v šoli in v prostem času.	Piše kratka, preprosta sporočila na razglednice, npr. s počitniškimi pozdravi. Izpolni obrazce, ki zahtevajo osebne podatke, npr. ime, državljanstvo in naslov.

Nadaljevalna raven (s predznanjem)

RAVEN	SPREJEMANJE BESEDIL V TUJEM JEZIKU		TVORJENJE BESEDIL V TUJEM JEZIKU		
	Slušno razumevanje	Bralno razumevanje	Govorno sporazumevanje	Govorno sporočanje	Pisno sporočanje
A1 - A2	<p>Učenec/učenka razume besedne zveze in pogosto besedišče, ki se nanaša na najbolj temeljne reči (npr. osebni podatki, nakupovanje, neposredno življenjsko okolje, izobrazba, zaposlitev). Razbere glavno misel kratkih, jasno oblikovanih sporočil in obvestil.</p>	<p>Učenec/učenka bere zelo kratka, preprosta, vsakdanja ter umetnostna besedila, kot so reklame, prospekti, jedilniki, urniki, pesmi, zgodbe itd.. Vsebino in informacije iz teh besedil globalno ali tudi detajlno povzame. Razume preprosta osebna pisma, ki jih pišejo vrstniki.</p>	<p>Učenec/učenka se sporazumeva v preprostih situacijah, kadar gre za neposredno izmenjavo informacij o splošnih vsakodnevnih stvareh. Znajde se v krajših družabnih pogovorih, čeprav ponavadi ne razume dovolj, da bi se lahko samostojno pogovarjal/pogovarjala.</p>	<p>Uporabi vrsto besednih zvez in povedi, s katerimi na preprost način opiše svojo družino, druge ljudi, dejavnosti v šoli in v svojem okolju ter predmete in aktivnosti. Izrazi svoje počutje, želje in misli. Posreduje neko informacijo oz. po njej vpraša. Pri tem ravna samostojno in pripoveduje, poroča, opisuje zelo koherentno.</p>	<p>Sestavi kratka, preprosta besedila ali obvestila in sporočila, ki se nanašajo na trenutne potrebe. Piše zelo preprosta osebna pisma, vabila, voščila, kratka e-sporočila.</p>